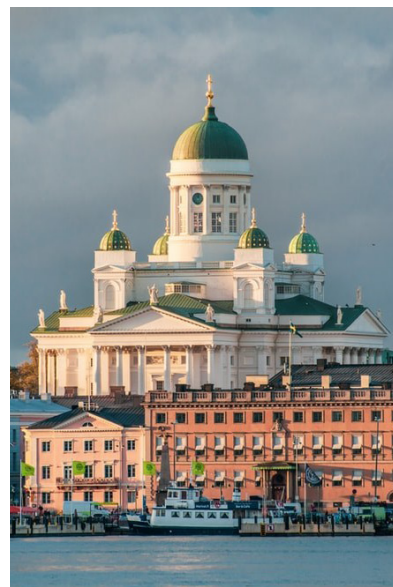

Konferensrapport

Kristofer Wikstad
Stockholm

Neglect and Trauma – Impact on the Development through the Lens of Neurobiology, Psychoanalysis and Attachment Theory

I början av oktober 2019 gästade Graham Music och Ricky Emanuel från Tavistock Clinic Helsingfors och den finska föreningen för barn- och ungdomspsykiatri. Förutom föreläsningar på konferens temat bjöds det på två falldragningar där föreläsarna tillhandahöll handledning i psykoterapi.

Ricky Emanuel inledde med en föreläsning om relevansen av neurologisk vetenskap i förståelsen av trauma. Han stipulerar en arbetsdefinition av kärnan i människans ”mind”. En förkroppsligad och relationell process som reglerar flödet av energi och information. En definition som hjälper terapeuten med ramverket för att hålla ihop fakta från vetenskaplig forskning och teorier. Han presenterar inga nyheter i kunskapen om den biologiska kroppens fungerande i trauma. Behållningen är ambitionen att integrera eller utöka den psykoanalytiska/psykodynamiska teoribildningen med kunskap från neurobiologi. Det är t.ex. viktigt att man i terapin med traumatiserade kan särskilja mellan fly el-

ler slås responsen från ”spela död” responsen där systemet stänger ner istället för att gå upp i hög aktivitet. Med exempel från terapier beskrev han hur man kan förstå den biologiska aktiviteten i traumat som den gestaltas i terapirummet.

Graham Music, med mer ambition att förklara traumats verkan och påverkan än att integrera kunskapen i den psykoanalytiska/psykodynamiska teoribildningen, höll jovialiskt entusiastiska föreläsningar. Han skapade en bro mellan anknytningsteori och trauma genom att beskriva de interoceptiva nätverken inom/mellan oss människor. Nätverket för standardläge/viloläge som att processa information som är relevant för en själv

i ett vilotillstånd för hjärnan, där vi har en kroppslig upplevelse av oss själva i rummet. Nätverket för att förhålla sig till det som är viktigt bestämmer vad som är betydelsefull både inom och utom oss, vad som är ett hot eller inte, för att vägleda vårt beteende.

Det interoceptiva nätverket frambringar en erfarenhet av känsla som är en integrerad värdering av kroppslig balans mot uppgift samt upphetsning. Där känslan rör sig mellan behag – neutralitet – obehag. Upphetsningen är antingen hög – neutral – låg. Den kroppsliga balansen mot uppgift påverkar alla motor sensoriska områden i hjärnan, för att kunna möta behoven. Begrepp används för att ge mening till data från det interoceptiva nätverket som tex hunger eller ilska. Ett tredje nätverk, det interoceptiva nätverket för kontroll, väljer vilka begrepp som statistiskt sett som är mest troliga att kunna möta upplevt kropps tillstånd utifrån tidigare erfarenhet. Det kontrollerande nätverket av exekutiva nätverk hjälper till med planering, tänkande koncentration och närvaro. Det är också av avgörande betydelse i formerandet av korttids minnet. Graham Music modellerade fram en komplex modell baserad på bland annat Lisa Feldman Barrets bok, *Så skapas känslor*, för att knyta samman kunskap om det neurologiska, intrapsykiska samt interpersonella för att ge en tolkningsram i överföring-motöverföring förloppet i terapirummet mellan terapeut och klient för att förstå skillnader i terapier mellan neurotiska och traumatiserade patienter.

Trauma stör och förstör det kontrollerande och det interoceptiva nätverket. Det förstör nätverket för viloläge och därigenom känslan av ett själv. Det förstör nätverket för att bedöma vad som är viktigt vilket gör att man ser faror överallt vilket i sin tur medför att man behåller kroppen i hög vaksamhet så att den kroppsliga metabolismen är mycket aktiv under lång tid som sedan orsakar inflammatoriska processer. Eftersom den traumatiserade personen känner sig dålig blir begreppsskapandet för att möta världen dåligt, världen blir dålig. Om nätverket för att kunna bedöma vad som är viktigt är för lite aktivt leder det till dissociation. Blir det en väsentlig skillnad för *mind* om traumat är intrapsykiskt utifrån en klassisk psykoanalytisk hållning eller om traumat är utifrån kommande där yttre handlingar bryter igenom individens upplevelse av att ha nätverk som kan bemästra den upplevda

situationen? Frågor som, till exempel, kan psykoedukation vara ett komplement i den psykodynamiska barnterapin för att bidra till att reparera nätverket, blir aktuella med kunskap om traumats påverkan på psykets fungerande.

Över hundra aktiva barnterapeuter från hela Finland, samt några få från de nordiska grannländerna, deltog aktivt med frågor och kommentarer under de två dagarna för att utveckla sitt kunnande i att möta trauma i terapirummet. Det vilar en uppgift för oss deltagare från Norge och Sverige att sprida kunskap om den finländska barnterapiföreningens konferenser så fler kan ta del av en viktig metodologisk och teoretisk utveckling på barnterapifronten.

Kristofer Wikstad, leg psykolog, leg psykoterapeut.

kristoferwikstad@hotmail.com